

به نام خدا

مختص من سخن عالی

اظهار نظر کارشناسی درباره:

«طرح اصلاح مواد (۱) و (۷) قانون نحوه اجراء قانون مربوط به خدمت

نیمه وقت بانوان مصوب ۱۳۶۴»

مقدمه

قانون خدمت نیمه وقت بانوان با هدف ایجاد تسهیلاتی برای مادران شاغل به نحوی که علاوه بر حضور در عرصه اجتماعی و تأمین معیشت خانواده، بتوانند نسبت به تعلیم و تربیت و نگهداری از فرزندان اقدام نمایند، در تاریخ ۱۳۶۲/۹/۱۰ و قانون نحوه اجرای این قانون نیز در تاریخ ۱۳۶۴/۱۱/۱۸ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید. این قانون در اجرای بندهای «۱» و «۲» اصل ۲۱ قانون اساسی به زنان شاغل رسمی و ثابت وزارتخانه‌ها و مؤسسات و شرکت‌های دولتی و شهرداری‌ها و نیروهای مسلح و مؤسساتی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است، این اجازه را داد که در طول خدمت بتوانند از خدمت نیمه وقت استفاده نمایند. از آنجایی که قانون مورد بحث شرط استفاده از مزایای مندرج در قانون را رسمی و ثابت بودن کارکنان قرار داده است، بسیاری از زنان کارمند دارای فرزند معلول پیمانی یا غیرثابت نمی‌توانند از مزایای قانون یاد شده استفاده کنند. حال آنکه به دلیل شرایط فرزندشان، نیازمندترین گروه از زنان برای استفاده از مزایای قانون مورد بحث هستند.

در این راستا طرح حاضر می‌کوشد تا با حذف شرط رسمی و ثابت بودن از تبصره ماده (۱) و برداشتن محدودیت سه سال از تبصره ماده (۷) قانون نحوه اجرای قانون مربوط به خدمت نیمه وقت بانوان، مصوب ۱۳۶۴، زمینه برخورداری تمام مادران شاغلی را که دارای فرزند یا فرزندان معلول هستند، فراهم سازد.

ارزیابی کارشناسی طرح

۱. ماده (۱) طرح، الحاق تبصره‌ای بدین شرح که «رعایت شرط رسمی و ثابت بودن در مورد بانوان کارمندی که فرزند معلول دارند الزامی نیست» را به ذیل ماده (۱) قانون نحوه اجرای قانون مربوط به خدمت نیمه وقت بانوان مصوب دهم آذرماه ۱۳۶۲ پیشنهاد می‌کند.

این پیشنهاد از آنجاکه موجب رفع تبعیض بین کارکنان زن رسمی و غیررسمی می‌شود و در جهت حمایت از بانوان کارمند دارای فرزند معلول است، مثبت ارزیابی می‌شود. اما به دلیل آنکه عبارت «فرزند معلول» می‌تواند فرزندان با هر درجه‌ای از معلولیت و حتی فرزندان خارج از تکفل را هم شامل شود، نیاز به رفع ابهام و تعریف دقیق‌تر دارد.

۲. ماده (۲) طرح تبصره‌ای به شرح «محدودیت سه سال در مورد بانوان کارمندی که فرزند معلول دارند، لازم‌الرعايه نمی‌باشد» را به انتهای تبصره ماده (۷) منضم می‌کند. این ماده، این امکان را به بانوان دارای فرزند معلول می‌دهد که به صورت نیمه‌وقت کار کنند، اما با پرداخت کسورات بازنشستگی و حق بیمه سهم خود، همانند افراد تمام‌وقت بازنشسته شوند. این ماده از این نظر که امکان استفاده از حقوق بازنشستگی تمام‌وقت را برای بانوان کارمند دارای فرزند معلول فراهم می‌سازد، مثبت ارزیابی می‌شود، اما از آنجا که با رفع محدودیت سه سال، برای افرادی که پرداخت حق بیمه سهم خود را ادامه دهند، دولت مکلف به پرداخت حق بیمه (سهم دولت) می‌شود، ممکن است این اصلاحیه به دلیل ایجاد بار مالی مغایر اصل هفتادوپنجم (۷۵) قانون اساسی تلقی شود. هر چند که این نظر هم وجود دارد که به فرض عدم تصویب این طرح و تمام‌وقت بودن افراد موصوف، دولت مکلف به پرداخت حق بیمه مورد نظر هست و درواقع بار مالی جدیدی ایجاد نمی‌شود بلکه ساعات کار کارکنان یاد شده کاهش می‌یابد و به همان نسبت از دریافتی آنان هم کاسته می‌شود.

۳. چون دستگاه‌های اجرایی هنگام اشتغال تمام‌وقت موظف به پرداخت حقوق و مزایا و کسورات بیمه و بازنشستگی به صورت کامل هستند، در صورتی که با اجرای این قانون نیروی جایگزین جذب نکنند (که در بیشتر موارد این‌گونه هست)، استفاده از تسهیلات این قانون می‌تواند هزینه‌های پرسنلی سازمان‌ها را کاهش دهد.

۴. از آنجا که خدمت نیمه‌وقت توأم با کاهش حقوق است و از سوی دیگر نگهداری از فرزندان معلول هزینه‌های مضاعفی را می‌طلبد، وضع قوانینی از این دست چندان نمی‌تواند مشکلات بانوان یاد شده را حل کند و نیاز به مساعدت‌های دیگری نیز هست.

جمع‌بندی

با توجه به توضیحاتی که بیان شد، در مجموع تصویب طرح مثبت ارزیابی می‌شود.